

Житомирський державний технологічний університет, 2012. - № 2 (23). С. 470-473. Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/4206/1/470.pdf>.

3. Синкова О.М. До проблеми організаційно-правового забезпечення розвитку державного внутрішнього аудиту [Електронний ресурс] / О.М. Синкова // Часопис Київського університету права – Київ: Київський університет права НАН України, 2013. – № 1 – с. 111-114. Режим доступу : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_1/ууууу/111.pdf.

4. Скрипник А. Попередження та профілактика фінансових порушень – невід’ємний атрибут демократичного суспільства [Текст] / А. Скрипник // Фінансовий контроль. – 2013. - № 6 (89). – с. 27-29.

УДК 657

Фаріон В.Я.,

к.е.н. доцент кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільський національний економічний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ІНШИХ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У процесі діяльності господарюючого суб’єкта виникають витрати, які у виробничу собівартість не включаються, а розглядаються як витрати того періоду, в якому вони були чи будуть здійснені. В науковій літературі ці витрати називають витратами періоду. Витрати періоду не формують собівартість виробленої і реалізованої продукції, а покриваються за рахунок прибутку підприємства або збільшують збиток.

Як наголосив К. Друрі, такі витрати не гарантують, що колись у майбутньому вони принесуть дохід, тобто створять додаткову вартість конкретного продукту. Виникають вони, стверджує він, не у процесі виробництва, а на інших етапах життєвого циклу продукту, тому їх недоцільно включати у собівартість продукції [3, с. 48].

До витрат періоду відносять, зазвичай, три групи витрат: адміністративні витрати, витрати на збут та інші витрати операційної діяльності. Під останніми прийнято розуміти витрати, що виникли за результатами операційної діяльності, але не відображені у статтях калькуляції витрат.

У процесі дослідження було встановлено, що особливості операційної діяльності підприємств спиртової промисловості потребують доповнення складу інших витрат операційної діяльності наступними калькуляційними статтями: одноразова премія і нарахування на неї; заробітна плата непромислового персоналу і нарахування на неї; утримання підсобного господарства; утримання ідальні; витрати на культурно-масові заходи, а також витрати на благодійну допомогу. Виділення запропонованих статей калькуляції розширить інформаційну базу підприємства і допоможе виявляти резерви зниження інших витрат операційної діяльності.

При дослідженні складу інших витрат операційної діяльності дискусійним

залишається питання віднесення до них витрат на дослідження і розробки.

Разом з тим, на нашу думку, відносити до інших витрат операційної діяльності витрати на дослідження і розробки – недоречно. У багатьох розвинених країнах світу ці витрати в Звіті про прибутки та збитки виділяється окремою графою поряд із адміністративними витратами, витратами на збут й іншими операційними витратами, а в Україні відображають у структурі витрат іншої операційної діяльності.

Підходи до обліку витрат на дослідження і розробки – різні. Так Г. А. Велш та Д. Шорт такі витрати пропонують списувати на фінансовий результат [1], а М. І. Должанський – капіталізувати всі витрати на створення з наступним розподілом на дослідження і розробки [2].

На нашу думку, зазначені витрати потрібно не відображати як витрати звітного періоду, а розглядати як витрати майбутніх періодів із наступним їх віднесенням до поточних витрат чи до необоротних активів, залежно від їх економічного змісту, форми та періоду виникнення.

Після завершення процесів дослідження і розробок усі витрати на рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів» підлягатимуть детальному аналізу і розподілу на дві групи: капіталізовані та списані на витрати. На суму капіталізованих витрат оформлятимуть бухгалтерський запис: Дт 12 «Нематеріальні активи», Кт 39 «Витрати майбутніх періодів». А ту частину витрат, які підлягатимуть списанню, підтверджують проведенням: Дт 94 «Інші витрати операційної діяльності», Кт 39 «Витрати майбутніх періодів».

В процесі досліджень було встановлено, що рахунок 94 має назву «Інші витрати операційної діяльності», а стаття фінансової звітності – «Інші операційні витрати» (код 2180), що вимагає відповідного взаємоузгодження.

Окрім цього, інформація, яка міститься на даному рахунку, в кінцевому результаті відображають у звіті про фінансові результати однією графою, і детально проаналізувати склад таких витрат неможливо.

Зважаючи на це, на нашу думку, рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності» повинен складатися лише з двох субрахунків, а саме: 94.1 «Собівартість реалізованих оборотних активів» та 94.2 – «Інші витрати операційної діяльності». Враховуючи це, в «Звіті про фінансові результати» слід роздільно відображати такі витрати у частині собівартості реалізованих оборотних активів та інших витрат операційної діяльності.

Отже, враховуючи те, що від величини інших витрат операційної діяльності безпосередньо залежать результати господарсько-фінансової діяльності кожного підприємства, питання обліку таких витрат завжди були, є і будуть актуальними. Певною мірою їх вирішенню сприятиме розширення номенклатури статей інших витрат операційної діяльності для повнішого забезпечення відповідних осіб потрібною інформацією.

Література:

1. Велш Г. А. Основи фінансового обліку / Г. А. Велш, Д. Г. Шорт ; пер. с англ. О. Мінін та О. Ткач. – К. : «Основи», 1997. – 943 с.
2. Должанський М. І Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку : навч. посіб. / М. І.

Должанський, А. М. Должанський. – Л. : Львівський банківський інститут НБУ, 2003. – 494 с.

3. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет / К. Друри ; под ред. С. А. Табалиной. – М. : Аудит, ЮНИТИ. – 780 с.

УДК 005.935(075.8)

Шевчук В.Р.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПРОБЛЕМИ ПРОЕКТУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ В СТРУКТУРИ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ

Інформаційним підґрунтям прийняття рішень стратегічним менеджментом підприємств є обліково-аналітичні системи, які покликані шляхом оцінки критичних чинників успіху підприємства, аналізу конкурентів, розуміння їх можливих альтернативних стратегій тощо допомогти підприємству у визначенні його власної стратегії на ринку. Водночас, значення обліково-аналітичних систем в управлінні і контролі за розвитком підприємства полягає у наданні стратегічному менеджменту інформації про те, що відбувається за межами підприємства, і яким є потенційний вплив чинників зовнішнього середовища на реалізацію обраної підприємством стратегії.

Огляд літератури стосовно зазначеної проблеми дозволив встановити, що досі повного обґрунтування стратегічного обліку і аналізу, а особливо в контексті єдиної обліково-аналітичної системи для потреб стратегічного управління, немає. Різні дослідники по-різному трактують сутність та напрямки розвитку стратегічного обліку та аналізу, і далеко не всі виділяють їх в окремі підсистеми бухгалтерського обліку чи аналізу.

Серед українських науковців, що присвячували свої дослідження питанням стратегічного обліку, слід назвати Атамаса П.Й, Голова С.Ф., Пушкара М.С., Шайкан А.В.

Зауважимо, що зарубіжні автори проблемам стратегічного обліку приділяють набагато більше уваги, ніж вітчизняні. Серед російських зазначимо Богатую І.М., Вахрушину М.А, Залевського В.А, Суворова С.П., Щемельова О.М, Юр'єву Л.В. Значний внесок у розвиток концепції стратегічного обліку зробили такі іноземні дослідники, як Друрі К., Райан Б., Уорд К., Іннз Д., Купер Р., Каплан Р., Сіммондз К., Бромвіч М. та ін.

Методологічні засади стратегічного аналізу в контексті стратегічного управління розроблені дещо ґрунтовніше, ніж обліку, як вітчизняними, так зарубіжними вченими, серед яких, зокрема: Баканов М.І., Зуділін О.П., Ковальов В.В., Ковальчук М.І., Крейніна М.Н., Лазаришина І.Д., Мних Є.В., Шеремет А.Д., Шкарабан С.І. Протягом останніх років значний внесок у розвиток стратегічного аналізу зробили Алексеєва О.В., Герасимчук В.Г.,